

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 "
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Aszerkesztőség kérésre visszadár
 vagy megőrsésre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, május 12.

A delegációk és a mezőgazdaság.

(K. Ö.) A delegáció nem népszerű intézmény. Közös ügyeket szolgálván, a monarchia mindegyik része érdekeinek lanyha védelmezőjét látja ebben az intézményben. Másrészt meg a militarizmusnak lévén szoptatós dajkája, oly terheket ró a nemzetre, melyeket elviselni már nem vagyunk képesek. Mert hiába, a nagyhatalmi állás már nem tud ránk oly befolyást gyakorolni, hogy e miatt ne látnók azokat a fájó sebeket, melyeket a militarizmus rajtunk évről-évre fokozódó követeléseivel üt.

Népszerűtlen azért is a delegációk intézménye, mert a közjogi kérdések vitatása mellett alig veszi észre azokat a fontos közigazgatási érdekeket, melyek felett a delegációk határoznak. Hogy többet ne mondjunk, itt van a hadsereg ellátásának kérdése, melynek helyes megoldásától a mezőgazdasági termelés fontos érdekei nyernének kielégítést.

Magyarország mezőgazdasági állam. Vérrel és pénzzel szolgálja a hadsereget. Méltányos kívánság tehát, hogy a hadsereg mint ilyen a mezőgazdaság érdekeit is szolgálja. A mit csak akkor tehet meg, ha mint az állam legnagyobb fogyasztója a közvetítés mellőzésével közvetlenül érintkezésbe lép a mezőgazdasággal.

Azt szívesen megengedjük, hogy a hadseregnek érdekében van oly szállítóval érintkezésbe lépni, a ki garanciát nyújthat az iránt, hogy pontos időre jó

fogyasztási cikket fog szállítani. Ezt a garanciát a hadsereg a gazdában nem találta meg, de igenis a közvetítő szállítóknak, a kik ár tekintetében a nyílt piaci árnál magasabban szállítanak és minőség tekintetében rosszabb árut adnak, mint a tisztességes gazda. Tehát feltétlenül nyerne, még pedig sokat tisztességtelen uton. A fukszinos bor, a dohos liszt, a méreg drága zab, a gazdától visszautasított, de a szállítótól elfogadott ló a jelző pontok, melyek a hadsereg szállítók megbízhatóságát és becsületességét jellemzik.

A gazdatársadalom már régen sürgeti a hadsereg ellátása kérdésének oly megoldását, mely a mezőgazdasági érdekeket kielégíteni képes lesz. Ezt annál nagyobb joggal tehette, mert az ipar a hadsereg ellátásában nagyobb vívmányokkal dicsekedhetik, mint a mezőgazdaság.

Hogy a gazdatársadalom a hadsereg okadatolatlan magatartását megtörje, az O. M. G. E. megalkotta a hadsereg ellátási szövetkezetet, melyből a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete nőtte ki magát. Az O. M. G. E. közbenjárásának köszönhető, hogy ez a szövetkezet a katonai szállításokban közvetlenül részt vehet. Az egyesületnek sikerült még a hadügyminisztertől kieszközölni azt, hogy a katonai ajánlati tárgyalásokhoz a gazdasági testületek kiküldöttjei is meghívassanak.

Mindez azonban igen kevés. A kisgazdák ezreinek semmi részük a hadsereg ellátásában. Pedig első sorban ezekről kell gondoskodni, mert a nagy gazda egymaga is képes a hadsereg ellátásában közvetlen részt venni. A kis gazda pedig

nincs összeköttetésben a magyar gazdák szövetkezetével. Ezeken tehát másképp kell segíteni. Nem szenved kétséget, hogy ha lennének gabonaraktáraink, pincze, lóértékesítő stb. szövetkezeteink, a kérdés megoldása nem ütköznék nagy nehézségbe. Mert eddig is a hadsereg részéről az volt a kifogás, hogy az alkalmi szövetkezetek, melyek a hadsereg ellátásában közvetlenül részt vettek, az áru nem egyöntetűsége miatt teszik kockára a hadsereg harcképességét. Nos tehát, alkalmi szövetkezetek helyett csináljunk valóságos szövetkezeteket, melyeknek éppen az az előnyük, hogy egyenlősített árut képesek szállítani.

Más országokban, a hol bizonyára nagyobb gondozásban részesülnek a mezőgazdasági érdekek, ezt a kérdést már megoldották. Az O. M. G. E. a kormány figyelmébe a bajor hadsereg ellátási rendszerének tanulmányozását ajánlotta. Nem tudni, megtette-e? Ha nem tette meg, tegye meg sürgősen, mert a herékből már a soknál is több élőködik a mezőgazdaság testén.

A helyzet.

A kereskedelmi miniszterium válsága példátlanul hosszú vajudás után véget ért. A megoldás nem talál általános melegezésre és különösen az ó-liberálisok duzzognak a miatt, hogy az államtitkári állást nem parlamenti emberrel töltötték be. Különben a politikai láthatár éppen nem mondható derűsnek. A folyosó politikusai azt mondják, hogy a kiegyezés dolga minden pillanatban bajt zudithat Széll Kálmán fejére. Körber ugyanis Bécsben élére állítja a

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Hétköznapi történet.

A doktor így szól:

— Barátom, önnek meg kell változtatni az életmódját. Naponként kilencz órát tölteni az íróasztal mellett, képtelenség. Továbbá el kell utaznia valamerre, levegőt változtatni más embereket ismerni, mert különben tönkre megy.

Timár ebből szépen megértette, hogy most már bátran főbelöheti magát. Hát nem hangzik az nagyon szépen, hogy szegény hivatalnok ember, akinek éppen hogy megvan a betevő falatja, utazzon másfelé levegőért? Navetni szeretett volna, de bizony sirt; sietve ment végig az utcán, nehogy valaki észrevegye a gyöngességét.

— Tehát meghaltam — sugta maga elé — elpusztultam, megölt a nehéz élet.

— Hiszen jól van no; ha egy emberrel kevesebb van, az még nem a világ, marad elég, de mi lesz az asszonnyal meg a gyerekekkel. Mi lesz?

Talán legjobb volna haza se menni, szépen megsiratnák, elfelejtenék. Ez a közös sorsunk ugy is, mi csak sírunk és felejtünk. Nem, az lehetetlen, hogy ne lássa még egyszer a gyerekeit, a kicsit. Oh Istenem, most kezd járni; a szemé olyan gyönyörű, édes gyerekszem; és hogy siet elébe, mikor haza megy, gagyog, nevet. Majd elgondolta, milyen boldog is lehetne, ha nagyobb lenne a fizetés és kevesebb a munka. Mert az élet csak ilyen apróságokból van összerakva, mint: fizetés, egészség.

Csodálatosan nyugodt volt különben; olyan rettenetes józansággal gondolkodott, mintha nem is a maga sorsáról volna szó. Eszébe jutott, hogy valamikor legény is volt, vig és könnyelmű.

ugy valamikor régen; milyen szépen eltűnt belőle minden; megtanulta, hogyan kell csálni a világot; mosolyogni az emberekre, eltagadni a szörnyű titkot, hogy ott benn rágódik valami féreg, amely lassan pusztít, de biztosan.

Eközben mindig a feleségét látta maga előtt; azt a szép, magas széke asszonyt. Még most is szép; ő kopasz lett, ránczos, fáradt. A felesége ma is olyan szép, mint valamikor. Pedig megpróbálta a sok mindenféle baj.

Négy gyereket nevelni, gondozni egyedül; bizony nem kis dolog, leszedi a rózsákat az arcáról, de az övét megkimélte, csak a nézése lett szomorubb, a beszéde lett csendesebb. Vajjon a mi gondol magában róla, szenved-e? Mert nem beszéltek egyedül soha; mikor a hivataltól megszabadult, haza ment, játszott a gyerekekkel, de félt az asszonytól; mindig azhitte, gyűlöli a felesége, mert nem tud neki jobb módot adni.

Maga is úgy találta, hogy nem arra született ez az asszony, hogy itt rendezgessen ebben a

Olcsó eladás!

Legjobb és legtartósabb Carlsbadi és Budapesti **kézimunka készítésű Női, Férfi és Gyermek cipők**, legdivatosabb honi készítményű, ugyszintén Angol, Olasz és Pichler-féle **Uri és Fin kalapok** — a Főtisztelendő Klérus részére is — mindennemű bőr és selyem Keztyűk, Harisnyák, **Nyakkendő különlegességek**, fehér és színes **Uri puha Ingek** meglepő szép új mintákban stb.

Tulhalmozott raktár miatt, leszállított árban adatnak el.

Telefon szám 76.

FÁBRY TESTVÉREK áruházában Nagyváradon Fő-utca.

Telefon szám 76.

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen, és 10 koronán felül bérmentve eszközöltetnek.

dolgokat és az osztrák kormányt a delegáció tárgyalásai se tartja vissza attól, hogy válságot idézzon fel. Maga Széll Kálmán mondotta a folyosón a parlamenti tudósítók előtt, hogy az osztrák kormány eljárása valóságos merénylet a konverzió ellen, mert az ugynevezett kiegyezési válság, mely a kormányelnök szerint nem létezik, az osztrákok a magyar konverzió meghiusítása céljából kürtölték világgá. A jövő majd megmutatja, hogy Körbernek-e vagy Széllnek-e van igaza, annyi azonban bizonyos, hogy nagy ármánykodás folyik mindkét részről.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 12.

Az *appropriáció* vitája ma érdekes volt. Kossuth Ferencz éles támadást intézett a kormányelnök ellen. Egyenesen azzal vádolta a miniszterelnököt, hogy formulájával egyszerűen elsikkasztotta az önálló vámterületet, melyet pedig az 1867-iki kiegyezés biztosított az ország számára. Azután emelt hangon, ünnepies módon kijelentette Kossuth, hogy ha a kormányelnök rosszabb kiegyezéssel merne a Ház elé jönni, a függetlenségi párt *parlamenti lázadás*al fog felelni neki.

Azután Kristóffy, majd Molnár János beszélt, a ki polemizált Kristóffyval és támadta a kormány politikáját.

Elnök Apponyi Albert gróf.

Napirend előtt elnök a következő irományokat terjeszti elő:

Bemutatja a m. kir. Kuria átiratát, vonatkozó itéllettel együtt, mely szerint Gorove László képviselő választásának érvénytelenítése iránt beadott kérvényt a Kuria elutasította; a Ház a bejelentést tudomásul vette s Gorove képviselőt végleg igazolta.

Bemutatja Budapest székesfőváros közönségének feliratát a kóbor cigányok letelepítése tárgyában;

Szatmárvármegye közönségének feliratát a közadók kezeléséről szóló 1883: LIV. t.-cz. módosítása iránt;

A Várgede-kishonti r. k. tanító-egyesületnek Farkas Abrahám képviselő által beadott kérvényét, melyben az országos tanítói nyugdíjtörvénynek méltányos módosítását kéri.

szük kétszobás kis lakásban, gyerekeket szoptasson, kofákkal alkodjék.

Valaki megérinjtette. Tamási volt; az egyetlen ember, aki olykor ellátogat hozzájuk. Valamikor ez is udvarolgatott a feleségének, de ő lett a szerencsésebb. Tamási akkor azt mondta, hogy sohase fog megházasodni.

Valami jutott az eszébe, csak úgy hirtelen. Hm, ha az asszony özvegyen maradna, talán elvinné Tamási. Jó hivatala van, szép szál ember, boldogan élhetnének. Összemérte magát vele s még jobban elszomorodott. Az magas, erős, egyenes, ő már hajlott hátú. Miért is éljen tovább s nyujtsa a szomorú napokat?

— Nos, mit mondott a doktor?

— Pihenni kell. El is fogok utazni messzire; jó, hogy találkozunk; valamire kérnétek; nézz el hozzám minél gyakrabban, lehet, hogy szükségük lesz valamire; asszony csak asszony; én ma este megyek. Jól volna, ha holnap már fölneznél. Megteszed?

— Nagyon szívesen.

Kezet fogtak. Timár betért a patikába is; ott volt egy jó ismerőse, a poczakos segéd; panaszkodott, hogy nem tud aludni, morfiomot kért, kapott is a jó ismeretség fejében.

Es ment hazafelé; utoljára végig a szép, színes utcán. A napsugár csak olyan szépen tűz le most, mint máskor; az asszonyok szépek; az élet gyönyörű; virágzanak a fák, mosolyog-

Tárgyalás és jelentéstétel végett kiadatik a kérvényi bizottságnak.

A martiniquei katasztrófa.

Elnök: T. Képviselőház! E napokban egy mélyen megrendítő gyászbeszéd híre járta be az egész sajtót, amennyiben Franciaország egyik legvirágzóbb gyarmatának fővárosa egy tűzvész okádó hegy kitörése folytán teljesen elpusztult. (Halljuk! Halljuk!) Es ezen katasztrófának áldozatul esett megszámlálhatatlan emberélet. En azt hiszem, az összes emberiségnek szíve összeszorul e borzasztó katasztrófa tudatában. Es ezen nemzetek között főnálló solidaritás és testvériség révén minden nemzet részt vesz a francia nemzetet sújtott mély gyászban. En azt hiszem, hogy ezen érzésről mi is, a magyar nemzet képviselői a legmélyebb részvétünknek ki fejezést kell adnunk; annak a mély részvétnak, melyet a francia nemzet nagy gyásza miatt érzünk.

Ha a T. Ház, amint látom, ezen részvét kifejezéséhez egyhangulag csatlakozik, fölkérem a magyar kormányt arra, hogy miután a francia kamara jelenleg nem ülészik, mély részvétünkkel a megfelelő formában juttassa a francia állam fejének kezeihez és majdan az özszeülő kamarához. (Hosszas helyeslés).

Ezután a Ház harmadszori olvasásában is elfogadta a bosnyák vasutakról szóló törvényjavaslatot.

A kvótabizottságba ezután a Ház nagy többséggel Neményi Ambrust választotta meg Láng helyébe.

Ezután következett a napirend, az

appropriációs javaslat.

Jegyző: Kossuth Ferencz! (Halljuk! Halljuk!)

Kossuth Ferencz: A közös vámterület meg van, vámszövetség meg nincsen. Ennek az eredménye lett az, hogy az ország a tönk szélére jutott. Az adózat még csak fokozni sem lehet. (Ugy van! a szélsőbalon.) Az osztrák-magyar nemzeti bankot magánvállalatokra bízzák.

Mikor Széll a kormány élére állott, minden tekintetben érvényesíthette volna a magyar nemzet akaratát s a gazdasági különválást könnyen lehetett volna eszközölni, mert olyan volt az osztrák helyzet. De nem ezt tette, hanem egy ösmeretes formulával állott elő.

Széll Kálmán miniszterelnök: Az önök is csak formula.

Kossuth: E formulával igyekezett összhangba hozni egy állapottal a mi jogosultságunkat.

Kérdi, jogosult volt-e a miniszter lekötni Magyarországot egyoldalulag és pedig törvény-

nek az emberek, s me itt megy egy ember a halálba.

Nem is szomorú; lassan lépked; utolsó út, nem kell sietni, csak csendesen.

Holnap ilyenkor . . . Eh, de minek is gondol ő arra, mi lesz holnap: nagyon csendes ember lesz; sirni fog egy asszony, egy szép, fehér asszony. Hiába, meg kell lenni; épen azért, mert nagyon szereti, nem ölheti meg elevenen; úgy is eleget elrabolt már tőle: az egész életét nem szabad.

Késő este lett, mire hazaért. Mindenki aludt; így akarta ő is. A vacsorája ott volt az asztalon, mellette darab papiroson a gyerekek közönsége:

— Édes apánk — jó álmokat!

Igy búcsúztak el tőle, ha nem volt itthon, mikor lefűdtek.

Jó álmokat . . . Igen, lesz most jó álom, hosszú álom.

Megcsókolta a gyerekeket, kétszer, háromszor; a legkisebb körülfonta a nyakát, azt motyogta:

— Jó leszek, jó leszek.

Az asszony aludt, csak a fél arcát látta. Aztán mikor fölemelte az üveget, egyszer sirni kezdett a kis gyerek . . .

. . . És az üveg kiesett a kezéből s tartalma szétfolyt a földön.

nyel, az 1899. XXX. t.-cz.-el. Már ez is gyűlölet forrás Ausztria és Magyarország közt. S előrelátható, hogy mihelyt egy kissé munkaképes lesz a Reichsrath, sietni fog a helyzetet a saját javára kiaknázni.

Pichler: Ki is fogják!

Kossuth: A hadiczelokra fordítandó költség olyan rengeteg terhet ró ismét az országra, hogy csaknem koldusná teszi azt. Es mikor Körber elfáll ismét újabb követelésekkel, akkor mit látunk? Azt, hogy a pártok ellenségeskedése odaát megszűnik s együttesen támogatják Körbert, abban a nem akarom mondani minő hadjáratban . . .

Bartha Odön: Csak ki vele!

Pichler: Rablóhadjárat!

Kossuth: Es a korona az osztrák párt felé hajlik!

Széll: Nem igaz!

Kossuth: De igenis az osztrákok javára hajlik a magyar király, sajnos osztrák császár is. Es az osztrák császár abban reménykedik, hogy abban a hadjáratban, melyben minden osztrák párt egyesül, az ellenünk való hadjáratban, elsimulnak odaát a válságos viszonyok és ezért kell, hogy az osztrákok javára hajoljon. (Ugy van! a szélsőbalon.) De tegyük fel, hogy ezek híresztelések. Még ha így is lenne, nagyon megfelelnek a mai helyzetnek. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Széll Kálmán: Téves nézet!

Kossuth: Végül egy kijelentést kell tennem, nem a magam, az egész függetlenségi párt nevében. Hinni akarjuk, hogy a miniszterelnöknek az a törekvése, hogy jogainkat megvédje, de abban az esetben, ha a miniszterelnök olyan engedelményeket tenne, a mi a mai helyzetet még rosszabbá tenné, szemben fogja találni magát egy egész *parlamenti lázadás*sal. (Hosszantartó zajos éljenzés a szélsőbalon.)

E kijelentést a függetlenségi párt nevében akartam megtenni és mentse meg az Isten, a ki majdan még a miniszterelnököt is tulakarná licitálni engedékenységében. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Es hadd hallja meg kijelentésemet oda-fönt a korona, szükségünk van reá, hogy megtudják véleményünket. (Hosszas, lelkes éljenzés és taps a szélsőbalon. A szónokot számosan üdvözlik.)

Kristóffy József: Ugy tapasztalja, hogy a függetlenségi pártnak mindig egyforma a rézete, pártállása s mindig egyforma tanokat hirdet, nem látja be, hogy haladni kell a korral változó időkkel. (Mozgás a szélsőbalon.) A mikor az a jó magyar nép elfordul a függetlenségi párttól. (Zajos ellentmondások a szélsőbalon.)

Lengyel Zoltán: Mikor fordult el?

Krasznay Ferencz: Hiszen megkötészerződöttünk!

Kristóffy: Mondom, mikor a jó magyar nép elfordul a függetlenségi párttól —

Lengyel: Már megint?

Kristóffy: Akkor ne a kormányt, hanem önmagát okolja.

Benedek János: Jól adja! (Mozgás.)

Kristóffy: Igen, mert az a nép már megunta azokat a közjogi harcokat, folytonos szóbeszédet s boldogulni akar. Azok után indul tehát, kik javítani akarnak helyzetén. (Ellentmondások a szélsőbalon.) Láttuk Gyomán is, hogy inkább a szocialistákkal szavaztak, mint a függetlenséggel. (Zaj a szélsőbalon.)

Krasznay Ferencz: Hiszen magok bujtották fel.

Visontai: Hiszen a kormánypárt is oda szavazott!

Kristóffy: De lássuk a másik ellenzéki pártot. (Halljuk! a néppárton) A néppárt felekezeti merevsége felolvadt a választások tüében. A néppárt nem járt el loyálsan. (Zaj a néppárton.)

Rakovszky: Nagyszombathban a pánszlávokkal szavazott a kormánypárt. Hát ez loyálitás?

Kristóffy: Az ellenzéki padokról meghonosodott az a szokás, hogy egyes tagjait támadják a pártnak. Már pedig, ha az egyiket megbántják, akkor megbántották az egész szabdelt pártot.

Buzáth: Hol a taps?

Kristóffy: Elítéli az ellenzéknek támadásait a nemzetiségekkel szemben, testvérként kellene tekinteni azokat és segédkezni nyújtani előhaladásukban. Teljes elismeréssel adózik a miniszterelnök politikájának.

A kormány politikájának irányát teljesen és minden tekintetben helyesnek tartja s bizalmat szavaz neki. (Helyeslés a jobboldalon.)

Zboray Miklós: Pezsgőt neki! Eljen! (Derűtség.)

Elnök: Csendet kérek!

Jegyző: Molnár János! (Halljuk! Halljuk! a néppártion.)

Felkiáltások a szélsőbalon: Szünetet kérünk! (Elnök cseppet.)

Krasznay Ferencz: Kérünk szünetet, nagyon kimerített az előbbi szónok! (Derűtség.)

Molnár János: Reflektál **Kristóffy** beszédére, visszautasítja, mintha a néppárt a választásoknál nem lett volna loyális. Majd átter a pénzügyminiszter 1902. évi állami költségvetéséről szóló törvényjavaslatára. A kvóta tárgyalás nagyon kemény dió. Mindkét fél erősen közd a saját érdekeiért. Csak arra kíváncsi, vajjon a két miniszterelnök közül melyik fog letörni? (Derűtség.)

Szell Kálmán: Melyik tetszik? (Derűtség.)

Molnár János: A javaslatot hosszabb indokolás után nem fogadja el. (Helyeslés a néppártion.)

Öt perc szünet.

Szünet után

Lovász meleg hangon üdvözlöi **Kossuth** Ferenczet, mert keményen, határozottan üzent nadat Ausztriának. Az Ugron-párt nevében hozzájárul s igéri, hogy tehetsége szerint támogatni fogja.

A vitát holnap folytatják.

A margittai választás.

— Saját tudósítónktól. —

Tavaly október hó 2-án, a margittai választókerületben **Örley** Kálmánt választották meg orsz. képviselőnek, **Szatmári** Mór függetlenségi jelölttel szemben. Szatmári választói petícióval támadták meg a képviselő mandátumát, melyre nézve a kir. Kuria annak idején vizsgálatot rendelt el a margittai kerületben.

Ezen a választáson történt az a famozus eset, hogy a 48-as ellenpárt különös véletlenségből birtokába jutott **Örley** Kálmánnak **Beöthy** főispánhoz intézett bizalmas levelének, melyben az még 2000 forintot kér választási célokra.

Erre a levélre nézve a Kuria már az első tárgyalás alkalmával azt az álláspontot foglalta el, hogy az esetben, ha az elrendelt bizonyítás bárki által, bárkivel szemben vesztegetést tud igazolni, ez az Örley által a levélben beismert ténynyel feltétlen jogi kapcsolatban áll.

A vizsgálat befejeztetvén, a Kuria I. választási tanácsa Paiss Andor elnöklésével tegnap tárgyalta folytatólagosan az ügyet. Kérvényezők képviselőjében **Aigner** Adolf volt jelen. A képviselő fia **Örley** György védte, míg a választásvédő választók képviselőjében **Várady** Zsigmond dr. nagyváradai ügyvéd jelent meg.

Zachár Emil előadó bíró ismertette a vizsgálat eredményét. A vizsgálat anyagának az első pontja az volt, vajjon igaz, hogy **Papp** Simon sunyogdi közs. bíró 1901. október 2-án több választónak napidíjúl 4—4 koronát adott azzal a kikötéssel, hogy Örleyre szavazzanak?

A kihallgatott tanúk egy része eskü alatt vallotta, hogy miután Virág községi irnok lelkükre kötötte, hogy Örleyre szavazzanak,

mindnyájuknak utalva yt adott, melynek egyik oldalára ez volt írva: »**Elelmezési díj**«. Papp bíró ezeket a czédulákat beváltotta 4—4 koronájával.

A második kérdés ez volt:

Igaz-e, hogy **Dragos** György almási lakos kijelentette, hogy Szatmárra szavaz, hogy ha pálinkát és pénzt kap, mint azt az Örley pártion teszik, ahol 8 kor. fuvarbért adnak és 4 koronát fizetnek a szavazatért?

Ezt a tényt több tanu megerősíti, többen pedig tagadják.

Igy vallanak a tanúk abban a kérdésben is, amely Rigó Gyula vesztegetéseire vonatkozik, Vedres-Abrányban.

Lüki község tanui eskü alatt vallották, hogy **Feldmesser** Ferencz bérlőtől 3—3 frtot kaptak, hogy **Orleyre** szavazzanak. Feldmesser azt vallja, hogy ő csak ellátási czédulákat adott a választóknak, amelyeket a választók kérelmére 2 frtjával beváltott és 1—1 frtot fuvardíjban adott nekik. Tagadja, hogy ő kikötötte volna, hogy ezért Örleyre szavazzanak.

A tárgyalást ma folytatják.

A gyulai főgymnasium ügye.

A gyulai főgymnasium ügye a debreczeni tárgyalás óta hatalmas lépésekkel haladt előre.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter — mint annak idejében megirtuk — a főgymnasiumot alapítók és fenntartók között létrejött egyezséget, amelyhez a saját, illetőleg az állam részéről már kifejezetten hozzájárult, első sorban dr. **Schlauch** Lőrincz bibornok-püspöknek, **Wenckheim** Krisztina grófnőnek és a gyulai róm. kath. egyháztanács képviselőjében **Gróh** Ferencz prépost-plébánosnak küldötte meg nyilatkozat és esetleges észrevételek megtétele végett. A bibornok-püspök a napokban örvendetes körülményről értesítette Gróh Ferencz prépost-plébánost. Nevezetesen **Wenckheim** Krisztina grófnő s **Winkler** József vál. püspök, mint a főgymnasium alapítói, hozzá betérjlesztett nyilatkozatukban, a lényegét egyáltalán nem érintő kisebb jelentőségű stiláris módosítással elfogadták az egyezséget; ami pedig **Schlauch** Lőrincz bibornok-püspök alapítványát illeti, miután az egyház törvényei s jogszokásai ezt megkívánják, ahhoz a székes káptalan és a metropolita érsek is minden tekintetben hozzájárultak, ekként a püspök fejedelmi alapítványa egyházi szempontból teljesen jogerőssé vált.

Gróh Ferencz prépost-plébános Aldozőcsütörtök napjának délutánján összehívott egyháztanácsi gyűlésen nagy örömmel terjesztette elő ezeket és az egyháztanács, mint a főgymnasium létesítésének és fenntartójának egyik faktora, hasonló lelkesedéssel járult a saját részéről hozott egyhangu határozatával az egyezséghez, amely határozatát a bibornok-püspökhöz betérjlesztte.

Ami az egyezés további modus procedendi-jét illeti, a bibornok-püspök a saját, továbbá **Wenckheim** Krisztina grófnő, **Winkler** József vál. püspök nagyprépost és a gyulai róm. kath. egyházköztség immáron egyértelmű jogerős határozatait megküldi a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, aki az egyezséget most már a gymnasium egyik alapító s fenntartó tényezője **Gyulaváro**s közönségének is valószínűleg rövid idő múlva le fogja nyilatkozat-tétel végett küldeni, amelynek határozata ép oly egyértelmű lesz, mint az egyháztanácsé.

A főgymnasiumi akció a fentebbieken kívül parallel, más szempontból is hatalmas lé-

pésekkel haladt előre. Az országgyűlés ugyanis letárgyalta az 1902. évi állami költségvetést, a melybe **Wlassics** Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter, **Lukács** György főispán által vezetett küldöttség kérelmére s **Lukács** László pénzügyminiszter előzékenysége következtében még a formális tárgyalások megkezdése előtt 80.000 korona segélyt vett fel a gyulai főgymnasium építésére s ezen 80.000 korona építési segélyt az országgyűlés az 1902. évi állami költségvetés terhére tényleg meg is szavazta.

A főgymnasium épületére az **Alpár** Ignác műépítész által készített terv a legnagyobb minucziáig terjedő beható bírálat alá vétetett; mely bírálatból kifolyólag a tervvel szemben némi észrevételek is tétettek. Alpár eme észrevételek figyelembe vételével az építési terven megtette az óhajtott módosításokat, úgy hogy az épület terve, technikai szempontból is immár teljesen befejezettnek és elfogadottnak mondható.

UJDONSÁGOK.

Rendőrlégénység szakvizsgálója.

A rendőrlégénység szakvizsgálója vasárnap délelőtt tartatott meg a központi rendőrségi laktanya udvari tágas helyiségében.

A szakvizsgálaton, mely délelőtt 9 órakor vette kezdetét, jelen voltak:

Dr. **Beöthy** László főispán, **Rimler** Károly polgármester, dr. **Nagy Géza** kir. ügyész, dr. **Vámosy** Mihály, **Korn** Lajos, **Baróthy** Pál, **Gáthy** Bálint kir. alügyészek, dr. **Nagy** Ferencz tszéki elnök, **Ember** Géza vizsgálóbíró, a megyei alispán képviselőjében **Baranyi** András megyei t. főjegyző, **Mezey** Mihály és **Miskolczy** Barnabás törv. hat. biz. tagok, valamint a helyisajtó kiküldöttjei.

A vizsgálat, melynek fényes sikere első sorban **Lőrinczy** Gyula tb. rendőralkapitány érdeme, nagyon, de nagyon megnyerte a jelen voltak tetszését. Dr. **Beöthy** László főispán több ízben kifejezést is adott meglegedésének, s úgy ő, mint a kir. ügyészség tagjai, nem győztek eléggé csodálkozni, a mikor korrekttől, bátran s igazán szakértelemmel válaszoltak a rendőrlégények a feltett kérdésekre s idézték az új bünvádi perrendtartás §§-ainak hol és mikénti alkalmazását. Azonban nemcsak a bünvádi eljárás, hanem a kihágási törvények, városi szabályrendeletek, s a szolgálati utasítás bő halmazában való helyes tájékozottságaikról is meg győzték a jelen voltak.

Altalában mindannyian ügyes és alapos készültségre valló feleleteket adtak. Mégis a gyakorlatnak az elmélettel való korrekt összeegyeztetésében különösen **Kelemen** Sándor, **Dienes** István rendőrtizedesek, **Bot**, **Dren**, **Vass** Albert és **Kiss** Miklós legények tűntek ki. Meglátszott azonban valamennyin, hogy értelmesen dolgozta fel a tananyagot s felfogja tudni használni a tanultakat a közéletben, a társadalom és rend érdekében.

Az értelmes tanulást különben nagyon elősegítette az, hogy mindegyik leirta önmagának a szabályzatot, mely kérdés és felelet alakban volt megszerkesztve. Hogy azonban a buzgalom sem hiányzott a legényekben, azt a fényes sikerű vizgán a jelen voltakon kívül tapasztalhatták a laktanyán több ízben megfordult idegenek, kik a szolgálatban nem lévő legénységet rendszeren könyvvel kezében tanulni látták.

Volt is kitérő éljenzés és lelkesedés, midőn déli 12 órakor véget ért a vizsgálat, s

eldicsekedhetek egymásnak szabatos feleleteikkel, s a kitüntető dicsérrel, a melyet kaptak.

Most midőn megemlékeztünk e fényes sikerű rendőri szakvizsgáról, elismerésünket fejezzük ki **Gerő Ármin** rendőrfőkapitánynak, ki e vizsga által fővárosi szokást honosított meg, s így szakképzett, tanult legénységre bízhatja városunk rendését.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Május 14. Rendkívüli megyegyűlés délelőtt.

Május 17. Jogász majális.

Május 22. Rendkívüli városi közgyűlés.

Május 24. Önkéntesek majálisa.

Május 26. Szigligeti-társaság közgyűlése a városházán d. e. 10 órakor.

Május 27. Katholikus majális.

* **A király nem jön Nagyváradra.** Megírtuk mi is azt a szállongó hirt, hogy a király a hadapródiskola augusztus 18-iki záró-ünnepélyére, amikor első ízben kerülnek ki tiszt-helyettesek az intézetből, Nagyváradra jön. Egyes fővárosi lapok és a Nagyvárad már biztosabb alapot kerestek e híreknek, — de sajnos nem sikerült.

A »Nagyvárad« mult vasárnapi számában u. i. **a király és Schlauch** czimen le van írva, mint *illetékes helyről vett értesülés*, hogy **Schlauch** Lőrincz bíbornok-püspököt kihallgatáson fogadta a király, aki előtt a főpap kifejezte, hogy a város polgárságának végtelen öröme szolgálna, ha a Felség megtisztelné látogatásával Szent László városát. Az uralkodó szívesen hallgatta a bíbornok szavait s kilátásba helyezte, hogy esetleg a honvéd hadapródiskola záróünnep alkalmából ellátogat Nagyváradra.

Nem tudjuk *mely illetékes hely szolgáltatotta* ezen értesítést, melyet mi *igazán illetékes helyről vett* értesülés alapján egész terjedelmében koholtunk nyilvánítunk. **Schlauch** bíbornok mostanában nem is volt kihallgatáson.

Ilyen lévén azon hír alapja, hogy a király augusztus hó folyamán Nagyváradra jő, világos, hogy ezen hír sem felel meg a valóságnak; a mit különben biztos helyről vett értesülés alapján is állíthatunk.

* **Ottó kir. herceg kitüntetése.** A király Ottó kir. hercegnek a **Szent István-rend nagykeresztjét** adományozta.

* **Némethy Gyula felolvasása Budapesten.** Papnöveldeknék tudós tanára, dr. **Némethy Gyula**, kinek élvezetes, sok oldalú képzettségéről tanuskodó felolvasásait előszeretettel hallgatja mindig városunk hálás közönsége, e héten f. hó 14-én Budapesten tart felolvasást az Aquinói Sz. Tamásról nevezett bölcséleti társaságban. Felolvasásának czime: **Uj keresztény esztétika**, melynek körében érdekes bölcséleti kérdéseket tárgyal.

* **Anyakönyvvezetők kinevezése.** A belügy-minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a belényesi anyakönyvi kerületbe **Hoch Jenő** jegyzői irnokot, a lessibe **Kozma Traján** jegyzői irnokot, a miklózlázuriba **Barra Géza** körjegyzőt, a papfalviba **Buzinkay Jenő** segédjegyzőt, a székegyhidiba **Hegedüs István** segédjegyzőt, a kisháziba **Persztlik László** jegyzői irnokot anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki, és **Hegedüs István**, valamint **Persztlik László** kivételével valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

* Iparostanonczok Otthona Budapesten.

A budapesti katolikus iparostanulókat védő egyesület a budai Toldy Ferencz-utcában gyámoltjai számára szép házat építtetett, a melynek főlavató ünnepe vasárnap délelőtt volt. A házatáson nagy és díszes közönség gyűlt egybe, melynek sorában ott voltak: **Wenckheim** Frigye né grófnő, **Pallavicini** Örgörf és neje, **Vézinger** Károly pápai praelátus, egyházi elnök, **Zichy** Aladár gróf országgyűlési képviselő, világi elnök, **Márkus** József főpolgármester, **Zichy** János gróf és **Major** Ferencz országgyűlési képviselők, **Krissán** Mihály pápai kamarás, szeminárium kormányzó, **Kanter** Károly apátplébános, **Demeczky** Mihály dr. a Ferencz József-intézet kormányzója, **Pokorny** Emánuel dr. igazgató és még számosan.

A főlavatás délelőtt 10 órakor kezdődött a kápolna felszentelésével, a mit **Vézinger** Károly pápai praelátus végzett fényes segédlettel. Szertartás közben érkezett meg **Széll** Kálmán miniszterelnök és **Darányi** Ignác földmivelésügyi miniszter, kiket az épület bejáratánál **Zichy** Aladár gróf és **Fallavicini** Ede örgörf fogadták. A szertartás után a miniszterelnök, a miniszter, a főpolgármester és a többi vendégek megtekintették az épületet. Földszintjén és az emeletéken a tanuók otthonának, a Katolikus legényegyesületnek, a budai katolikus körnek és a Mária kongregációnak a helyiségei vannak. Mind szép, tágas terem, kényelmes berendezéssel. Van azonkívül könyvtár és több tanuló, meg segéd részére berendezett hálóterem. Az első emeleten van a nagy díszterem, melyben színpad is van. A kápolna a második emelet jobb oldalát foglalja el. Szép nagy étkezőterem van a pinczehelyiségben, melyben több százan étkezhetnek. Az épületet pompás kert veszi körül. Az egész építés száznegyvenezer koronába került. A házatáson délután a Budai katolikus kör diszgyűlése, a Budai katolikus legényegyesület színelőadása, végül diszvacsera követte. A diszgyűlésen **Pallavicini** Ede örgörf és **Prohászka** Ottokár mondtak beszédet. Az új otthon helyiségei mártól fogva a tagok rendelkezésére állanak.

* **Elmaradt ünnepélyes megnyitás.** A nagyváradai tisztviselők »**Otthon**« körének vasárnapra, e hó 11-ére tervezett ünnepélyes megnyitása a kellemetlen rossz idő miatt újból elmaradt. Egy pár tag elhozta ugyan családját, s a hölgyek úgy a nyári, mint a téli helyiséget megtekintették, sőt a tekepályán játszottak is. Mindannyiokon látszott, mennyire meglepte őket a helyiségeknek igazán modern kényelemmel történt berendezése. Mint értesülünk, az **Otthon** igazgatósága az ünnepélyes megnyitást **Pünkösöd** első napjára tervezi.

* **Közigazgatási bejárás.** A nagyváradai gőzmozdonyú közut Várad-Velence, Kolozsvári-utcai vonalának 9/83 szelvényéből kiágazólag tervezett **Moskovits Mór** és fia féle szeszgyárhoz vezetendő iparvágány közigazgatási bejárását a Nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur folyó évi május hó 8 án kelt 26681. számú leiratával elrendelte, megkezdésének határidejéül folyó évi május hó 16-ikának délelőtti 10 órája, összejveteli helyül pedig a helyszíne tűzetett ki. Erről a netáni érdekelteket azzal értesitem, hogy ezen bejáráson esetleg fenforgó észrevételeiket előterjeszthetik. Nagyváradon, 1902. május hó 11-én. **Rimler** Károly, polgármester.

* **Pokorny Hermann kitüntetése.** **Pokorny** Hermann lovassági tábornokot, a kassai 6. hadtest parancsnokát újból kitüntetés érte. A király az I. osztályú **vaskoronarendel** tüntette ki a kiváló katonát, kit nagyváradai tartózkodása idejéből városunkban is sekan ismernek.

* **A püspökfürdői postahivatal.** A nagyvárad püspökfürdői postahivatal a fürdőidény tartamára folyó évi május hó 16-án ismét életbe lép.

* **Jászó köszönete.** A jászói ünnepek alkalmából Nagyvárad is átiratban üdvözölte a visszaállítását jubiláló premontrei rendet s a fényes jubileumi napokon úgy a város, mint Biharmegye küldöttségei által vett részt a rend ünnepében. Nagyvárad gratuláló átiratára Jászó váranak prelátusa dr. **Takács** Menyhért tegnap a következő gyönyörű köszönő irattal felelt:

*Nagyságos Polgármester ur!
Tekintetes városi törvényhatóság!*

Nagyvárad város nemes közönsége nevében Nagyságod a vezetésem alatt álló jászóvári premontrei kanonokrend visszaállításának százados jubileuma alkalmából kegyes jókívánatait ép oly ékesszavu, mint a legtisztább hazaszeretet nemes érzelmeitől duzzadó nagybecsű átiratban méltóztatott nyilvánítani.

Legyen Nagyságod s Nagyvárad város mélyen tisztelt közönsége meggyőződve, hogy a felejtethetlül kedves s nekem s rendemnek oly nagyon becses üdvözlő irat levéltárunknak mindenkoron féltékenyen őrzött ereklyéje lesz, hiszen amit abban nekünk nyújtani méltóztatott, az nemcsak a nemes város területén teljesített évszázados tanítói működésünk elismerése, de vigasz és bátorítás a jövő küzdelmeire nézve, melyeket a tanítás és nevelés zajtalan, de magasztos munkássága közben édes hazánkért és nemzetünkért viselni tartozunk. — Az Isten, Király, Haza hármas jelszavával vállalkozunk erre a küzdelemre, a melyhez a nemes város szíves bizalmáért, jóindulatáért esedezünk, melyet elődeink a visszahivatás alkalmával oly örvendetes módon tapasztaltak s a melyet azóta a rend minden tagja hálással érzett és érez mindenkoron.

Fogadja Nagyságod s tolmácsolja a Tekintetes törvényhatóságnak soha el nem muló hálamat és mély tiszteletemet, melyet egész rendem nevében kifejezni szerencsés vagyok.

Nagyságos polgármester urnak
alázatos szolgálja

Jászóvárbán, 1902. évi május hó 9-én.

Dr. Takács Menyhért s. k.
prépost.

* **Uj ügyészégi megbízott.** A m. kir. igazságügyminiszter **Darabant** Endre margittai járási szolgabíró, a nagyvárad kir. ügyesség kerületébe ügyészégi megbízottul rendelte ki.

* **Eyzáró vizsgálatok a községi iskolákban.** A községi iskolák igazgatói, élükön **Réz** Mihály felügyelővel tanácskozást tartottak. A gyűlésen a vizsgálatokra vonatkozó előkészületeket és teendőket beszéltek meg. Vizsgálati határidőtül a községi iskolaszékek elfogadásra ajánlják a június 16—20 terjedő határidőt, a melyet a községi iskolaszék bizonyára minden nehézség nélkül annyival is inkább el fog fogadni, mert a 21-ét magába foglaló héten már kezdőknek a nagyvárad országos vásárok.

* **Kimaradt képviselőválasztók.** A jövő képviselőválasztáson szavazásra jogosult választók városrészenként betűrendben összeállított névjegyzéke napok óta közszemlén van a városházán a kiadóhivatalban. A jegyzéket állandóan sokan lapozgatják az érdekeltek közül; mivel a felebbezés határideje 15-én lejár. A jogot úgy látszik, sokan reklamálják a kimaradtak közül mert eddig huszan adtak be felebbezést ellene.

* **Az ör-utcai iskola ügye.** Az ör-utcai iskola ügyét nemcsak pedagógiai, hanem építkezési szempontból is sokan erős kritika alá vették. Zana Agoston meg is felebbezte a közgyűlés erre vonatkozó határozatát a belügyminiszterhez. A miniszter még nem határozott véglegesen ebben a kérdésben, de leiratilag utasította a városi tanácsot, hogy mivel az építkezéshez szükséges kormányhatósági engedélyt a tanács elmulasztotta kikérni, ezen mulasztását pótolja, addig határozatát felfüggeszti.

* **A Szigligeti-társaság közgyűlése.** Nagy napjuk lesz 25-én, vasárnaphoz egy hétre a Szigligetistáknak. A rendes évi közgyűlést fogják megtartani, mely alkalommal tér nyílik az összes tagok előtt, hogy beleszóljanak a társaság ügyeinek vezetésébe. Erre a következő meghívót bocsátotta ki az elnökség:

A **Szigligeti-Társaság** a f. é. május hó 25-én (vasárnap) d. e. 11 órakor tartja a város háza nagy termében évi rendes közgyűlést, melyre a Társaság tiszteletbeli, alapító és rendes működő tagjait tisztelettel meghívom.

A közgyűlés tárgysorozata.

1. Főtitkári jelentés az 1901-ik évről.
2. A számvizsgáló bizottság jelentése a pénztár állásáról és társ. pénztáros részére a felmentvény megadása.
3. A vagyon mérleg előterjesztése és az 1902-ik évi költségvetés megállapítása.
4. A kiküldött bíráló bizottság jelentése a drámapályázat eredményéről és a választmány erre vonatkozó javaslata.
5. Esetleges indítványok.

Nagyvárad, 1902. május 10-én.

Rádl Odón,
elnök.

* **Visszautasított szabályrendelet.** Gerő Armin főkapitánynak mostanában nincs szerencséje a szabályrendeletekkel. Egyiket pénteken vetette el a közgyűlés, másikat a miniszter utasította vissza. Ez a fátum érte a kintornásokról készített szabályrendelet tervezetét. A belügyminiszter tegnap küldte le határozatát a szabályrendeletre nézve, melytől megtagadja a jóváhagyást. A leirat megmagyarázza, hogy a kintornázás és hangversenyek tárgyában egy régebbi körröndelet intézkedik, a többi dolgok pedig nem szabályrendeletbe valók, hanem egyszerű rendőri intézkedések.

* **A gyógyszerészek kongresszusa.** Vasárnap folyt le a II. országos gyógyszerész-kongresszus az Ujváros háza közgyűlési termében. A közgyűlésre az ország 1600 gyógyszerésze közül mintegy 800-an jelentek meg. Növelte a kongresszus érdekességét, hogy a miniszterelnök maga is megjelent azon, mint védnöke a kongresszusnak s egyideig személyesen vezette a tanácskozásokat. A miniszterelnököt, aki Gulner Gyula államtitkár kíséretében jelent meg, a terembejöttkor zajos éljenzés és taps fogadta, amelynek elcsendesedése után Zboray Béla, a végrehajtó bizottság elnöke lendületes beszéddel üdvözölte. Széll Kálmán miniszterelnök, mint a kongresszus elnöklő védnöke vezette ezután a kongresszust. Következett a tárgysorozat első érdemleges tárgya, dr. Deér Endre fővárosi gyógyszerész előadása *A gyógyszerészek kiképzéséről*, mire Bokor Adolf szegedi gyógyszerértulajdonos tartotta meg előadását *A gyógyszerértulajdonosi jogadományozások kérdéséről*. Következett Tauffer Károlynak, a magyarországi gyógyszerészegylet elnökének előadása a személyes jogu gyógyszerértulajdonosi kamarák rendezéséről. A gyógyszerészi kamarák és az országos egyetbe való kötelező belépés kérdésének előadója dr. Fausir Géza fővárosi gyógyszerész volt. A következő tárgyat: A realjogi gyógytárak törzskönyvezésének kérdése, dr. Jarmay Gyula előadó ismerteti. Lukács István előadó egy gyógyszerész-előadói állás felállításának szükségességét fejtegette. Délután 1 órakor a tanácskozásokat felfüggesztette az elnök s 2 órára halasztotta, amikor néhány indítvány tárgyalására került a sor. Este a Royal-szálló éttermében 400 terítékű bankett volt.

* **Ovintézkedések a sertésszállítás körül.** Az ausztriai hatóságok magyar rokonszenvekből kifolyólag különös szigorral alkalmazzák a hazánkba külföldre szállított sertésekre az állategészségügyi rendelkezéseket. Mihelyt a legkisebb gyanu merül fel az exportált magyar sertések ellen, rögtön visszaküldik a szállítványt s hosszú időre kizárják a kerületből azt a területet, ahonnan a sertés kivetített.

Mint hogy egyre növekszik a szállítási tilalom alá vetett vidékek területe, a földművelési miniszter ezen fontos gazdasági ág érdekében újabban ismét kiadott egy rendeletet a törvényhatóságokhoz, melyben szigorú utasításokat ír elő különösen a marhalevel kezelők és állatorvosok részére, melyekkel meg lehet akadályozni azt, hogy sertésvész alatt levő helyekről felhajtsák a marhát vásárra.

* **Megszurta a tanítóját.** Pásztón történt, hogy a tanító az egyik ismétlő iskolás növendéket valami rakoncátlanságért megszidta. A gyerek erre kést rántott elő s azt markolatig a tanítója mellébe döfte. Ilyen példákát szül a Tóth Béla-féle »Üsd vissza« világ fel fogás.

* **Halálozás.** Résztvétel vettük a következő gyászjelentést:

Alólirottak mély fájdalommal tudatják a legjobb hitves, leány, édesanya, nagyanya, testvér, sógornő és rokonok **Kurcz Ignác**né, szül. Nagy Erzsébetnek folyó hó 11-én d. e. 1/2 12 órakor élte 56-ik, boldog házassága 30-ik évében hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. A meghalodogult halott földi maradványai folyó hó 13-án d. u. 4 órakor fognak Kapuczinus-utca 51-ik szám alatt levő lakásnál az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után az újvárosi központi sírkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1902. május 11-én. Béke poraira! Kurcz Ignác férje, Kurcz Etelka, férj. G. Szabó Istvánné, Kurcz Teréz férj. Pardavy Arpádné, Kurcz Mariska férj. Urbanek Antalné, Kurcz Piroska férj. Merész Lipótné gyermekei. Özv. Nagy Imréné anyja. G. Szabó István, Pardavy Arpád, Urbanek Antal, Merész Lipót vejei. Nagy Lajos, Nagy József, Nagy János, Nagy Teréz férj. Tar Józsefné, Nagy Katalin özv. Szabó Sándorné testvérei. G. Szabó Pistuka, G. Szabó Lajos, G. Szabó Etelka, Pardavy Rózsika, Pardavy Pirike, Pardavy Arika unokái. Tar József, Kurcz Borbála, Kurcz József és neje, Kurcz Viktória és férje, Kurcz Juliánna és férje sógorai és sógornői.

* **Elveszett egy fehér-barna nőstény vizsla.** Dianna névre hallgat. Feltalálás esetén az illető jutalomban részesül.

* **Találtatott egy sorsjegy rész szelvény és egy marhalevel.** Igazolt tulajdonosaik átvehetik **Mendelényi Béla** rendőrfogalmazónál.

x **A Schlauch-parki bérlőség kellemes szórakozásról gondoskodott közönségünk szórakozására.** A Perlróth karmester vezetése alatti **női zenekart** szerződtette, amely zenekar ma és mindennap a héten d. u. 4 órától este 7 óráig játszik közönségünk szórakoztatására. A bérlőség a közönség pontos kiszolgálásáról gondoskodott.

Többet ér a pénznel az egészség, mert ez a boldog élet feltétele. A szegény ember, ha egészséges bizonyára nem csérné a beteges gazdaggal. A milliomos ellenben, ha visszavásárolhatná elvesztett egészségét és ezzel megajánlhatná földi életét, szívesen feláldozná kincseit. És hányan pazarolják ezt a drága kincset könnyelműség és hanyagság miatt. Még a legerősebb test sem képes mindig ellentállani a betegség támadásainak és különösen nem volna szabad kicsibe venni a gyakran oly hirtelen támadó torok- és mellbajokat, mert ha ezek gyökeret vertek, nagyon is gyakran és nagyon is gyorsan elpusztítják a legvirágzóbb életet is. Köhögés és rekedtség, asztma, gégebaj tüdőcsucs-affectiók, légcsőkatarrhus, vérköhögés, tüdőkatarrhus, nehéz lélekzet, melyeknek gyors kezeléssel könnyen lehet elejét venni, sokkal gyorsabban, mintsem gondolnók, képezik azt a alapot, melyre az annyira rettegett tüdőbaj támaszkodik. Vétkezik tehát ön maga ellen mindenki, aki nem iparkodik ezeknek a bajoknak azonnal elejét venni, annyival inkább, minthogy van gyógyszer, mely hatásában utólráhetlenül áll. A **Diána** gyógyszerértár által, Budapesten forgalomba hozott

»Pectora« a legmakacsabb esetekben teljesen bevált, miként ezt számos elismerő levél bizonyítja.

Aki valódi **»Pectora«**-t akar rendelni, forduljon közvetlenül a Diána-gyógyszerértárhoz, Budapesten, Károly-körút 5., mely azt 2 koronás csomagokban küldi meg.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Kedd: Troubadour. (Jocksh Irma és Alberti Werner felléptével.)

Szerda: Rosenkrantz és Guldenstern.

Csütörtök: Madarász. (Wernier Róza felléptével.)

Jocks Irma és Alberti Werner.

Erdekes est lesz a mai keddi színházi este. Szerződöttesi célból lép föl ma a nagyváradi színpadon egy fiatal bájos művész **Jocks Irma** s mellette **Alberti Werner**, az operaház kiváló tenoristája vendégszerepel. A **Troubadour** kerül színpadra, melyben olyan emlékezetes sikere volt Nagyváradon **Alberti Werner**nek s melynek Leonája **Jocks Irmának** is kitűnő szerepe.

Hírek a színházról. Szerdán **Rosenkrantz és Guldenstern**-t, ezt a kitűnő vigjátékot frissíti föl a Szigligeti-színház vigjátékszemélyzete.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 220.

Pótbérlés 23.

Ma, kedden, 1902. május 13-án

TROUBADOUR.

Opera.

SZEMÉLYEK:

Luna gróf	— — — —	Pintér Imre
Leonora	— — — —	Jocks Irma
Azucéna, cigány	— — — —	Székely Anna
Manrico	— — — —	Alberti Werner
Fernandó	— — — —	Csatár Győző
Ines, Leonora barátnője	— — — —	Kulinyi M.
Ruiz	— — — —	Herold
Egy vény cigány	— — — —	Vank István

HELYARAK: Nagypáholy 7 fr. f. első emeleti páholy 6 fr. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr. Tálalás 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Kezdeté 7 és fél órakor, vége 10 órakor.

Holnap szerdán, május 14-én

Rosenkrantz és Guldenstern.

Vigjáték.

ZENE ES MUVESZET.

A nagyváradi zeneiskola házi hangversenye.

Vasárnap délelőtt tartotta a nagyváradi nyilvános zeneiskola ez évben 3-ik házi hangversenyét az zeneegylet dísztermében. A hangversenyen — a melyen a zeneiskola kezdő tanítványai mutatták be előhaladásukat — nagyszámú és előkelő publikum vett részt.

Ez az előhaladás arról győzte meg utolag a nagyközönséget, hogy a zeneiskola vezetése olyan kezekben van, a melyek a növendékek

gyakorlati előhaladásának és elméleti tudásának a legfőbb biztosítékai.

A zeneiskola elnöke: *Mezey Mihály*, fardhatatlan igazgatója: *Réz Mihály* és kiválóan buzgó szakképzett két tanárja: *Herncsirek István* és *Mazalik József*, fényes elismerését nyerték a hangverseny sikerében s a szülők hála-jában lankadatlan fáradozásaiknak.

A hangversenyt az igazgató kis leánya *Réz Klárka* nyitotta meg, egy csepp kis szőke baba, a ki *Behr Alfréd* kedves két bölcsődalát zongorázta le kedvesen, gyermekesen; hasonlóképen szépen játszottak még a *Herncsirek* tanítványai közül *Krausz Irma* és *Bócz Aurél* hegedűn s *Bodnár Gizella* és *Palóczy Juliska* czimbalmon. A hegedűszólokat *Rafael Irma*, ez a talentumos kis 11 esztendőös leánya kísérte zongorán, a ki játékával már is bizonyos jeleit adta nagy művészi rátermettségének.

Mazalik tanítványai közül igen szép tiszta játékban adták elő *Gebauernek* egyik duettjét hegedűn *Lázár Sándor* és *Kovács Dániel* kezdő növendékek; ugyesen játszották le *Gábel Etelka* is *Köblernek* egyik nehezebb stílusú keringőjét.

A szülők teljes megnyugvással távozhattak a hangversenyről, mert hogy a vezetés és tanítás szakavatott és hivatásos egyénekre bízott, annak az élvezetes hangverseny leeklatásabb bizonyítéka. (rs.)

Füredi József hangversenye, mint előre látható volt, igen szépen sikerült. A Fekete Sas diszterme csaknem egészen megtelt előkelő közönséggel, mely a műsor valamennyi pontját nagy élvezettel hallgatta végig. Különösen kijutott a tiszteletből és tapsból *Füredi Józsefnek*, kit bizony sajnosan nélkülözünk a színtársulat tagjai közt. Kitérő humorával minden egyes programpontra alatt állandó derűtségben tartotta a közönséget. Nagy sikerűk volt a többi közreműködőknek is, mint *Váradi Aladárnak*, *Krasznay Andornak*, *Bilkei Irénnek*, *Bere Lajosnak*, *H. Novák Irénnek*, *Kulinyi Mariskának*.

EGYESÜLETEK.

A Bihar megyei Kaszinó közgyűlése.

A Bihar megyei Nemzeti kaszinó vasárnap délután tartotta rendes évi közgyűlését *Cziffra Gerő* alelnök vezetésével. A közgyűlés legfontosabb tárgyát, az elnökválasztást *Beöthy László dr.* és a kaszinó több előkelő tagjának az indítványára elhalasztották s egy bizottságot küldtek ki, hogy tegyen konkrét javaslatot az alapszabályoknak olyanformán való módosítására, hogy a kaszinó vezetését három tagból álló igazgatóság intézze. A választmányból kilépő nyolcz tag közül hatot újra megválasztott a közgyűlés, *Bulyovszky József* és *Tassy Pál* helyét pedig *Rimler Károly* polgármesterrel és *Sável Kálmán* kir. főügyészszel töltötték be.

A közgyűlés lefolyásáról tudósításunk a következő:

Cziffra Gerő alelnök az ülés megnyitása s a megjelent tagok üdvözlése után fölhitva *Cseresnyés Albert* egyleti jegyzőt, hogy olvassa föl a választmány évi jelentését.

Az évi jelentés java része a Kaszinó elhunyt nagynevű elnöke *Tisza Kálmán* emlékeztetének van szentelve.

A folyó ügyekre áttérve felemlíti a jelentés *Weiszlovits Gyula* kiadványát.

A kaszinó múlt évi bevételei és kiadásai a következők voltak:

Bevételek:

1. 1900. évi pénztári maradv.	2759 k. 32 f.
2. Tagsági díjakból	9400 > 64 >
3. Kártya jövedelemből	3730 > 20 >
4. Teke asztal jövedelemből	2406 > 36 >
5. Színházi bérletből	2486 > >
6. Ócska kártya s újságokból	60 > 32 >
7. Másodkézbe eladott hírlapból	143 > >
8. Tőke utáni kamatból	547 > 76 >
9. Beirási díjakból	210 > >

Összesen: 21173 k. 60 f.

Kiadások:

1. Házbérre vízdíjjal	4326 k. — f.
2. Személyzet díjazására	3160 > — >
3. Hírlapok s folyó iratokra	1348 > 66 >
4. Világításra	1203 > 06 >
5. Fűtésre	827 > 40 >
6. Színházi jegyek bérletére	3353 > 40 >
7. Kártyavégre	1214 > 73 >
8. Könyvekre bekötéssel	456 > 40 >
9. Tekeasztal javítás	223 > 93 >
10. Telefon díj	200 > — >
11. Vegyes kiadásokra	955 > 30 >
12. Előre nem látottakra	229 > 30 >
13. Egyleti l. szolga díjazására	120 > — >
14. Tőkésítésre	210 > — >

Összesen: 17825 k. 72 f.

Ezekszerint tehát pénztári maradvány 1902. évre 3947 korona 88 fillér.

Az 1902. évi költségeloirányzatot a választmány előterjesztése alapján 20207 kor. 88 fill. bevétellel s ugyanannyi kiadással állapította meg a közgyűlés.

A közgyűlés a választmány jelentését helyesléssel tudomásul vette.

A napirend értelmében az elnökválasztás következett. A választmány jelentésében előadta, hogy *Beöthy László dr.*, *Szunyogh Péter*, *Király Viktor*, *Wallner Ödön*, *Papp János*, *Hoványi Géza dr.* és többek aláírásával indítvány érkezett a közgyűléshez, hogy az elnökválasztást halasszák el s küldjenek ki egy bizottságot, amely vitassa meg, nem volna-e helyes az alapszabályokat olyanformán módosítani, hogy az elnök helyett egy három tagból álló igazgatóságra bizzák a kaszinó vezetését.

Beöthy László dr. röviden azzal indokolta az indítványt, hogy osszák meg az elnök terhes és súlyos kötelességeit három ember között, mert ha egy embert választanak, az ha a bizalom megnyilatkozása elől nem zárkozik el, olyan terhet vállal magára, amely igen sok áldozattal jár, amit senkitől kívánni nem lehet. Az igazgatási forma nem új, más városokban s a fővárosban is több egylet vezetése igazgatóság által történik.

Hoványi Gyula dr. Az alapszabályok módosításáról lévén szó, indítványozza, hogy az e célra kiküldendő bizottság vegye fontolóra azt a kérdést is, nem volna-e helyes, ha a kaszinó címét megváltoztatnák. Nagyvárad városa má már önálló törvényhatóság, úgy tehát, hogy a kaszinó neve helyesebb volna ilyenformán: *Bihar megyei és nagyváradai nemzeti kaszinó*.

A közgyűlés az elnökválasztást elhalasztotta, a *Beöthy László dr.* és társai, valamint a *Hoványi Gyula dr.* indítványát elfogadta és megalakította az alapszabályok módosítása végett indítványozott bizottságot.

Enek a bizottságnak tagjai *Cziffra Gerő* elnöke alatt *Beöthy László dr.*, *Rádl Ödön*, *Hoványi Géza* és *Sável Kálmán*.

Új választmányi tagok.

Az 1901. év végén alapszabály szerint a választmányból kilépett *Bulyovszky József dr.*, *Bozóky Alajos dr.*, *Des Echerolles Kruspér Károly*, *Markovits Károly*, *Schlauch Nándor*, *Pallay Lajos*, *Tisza István gróf*, *Tassy Pál dr.* Ezek a tagok új választás alá estek *Tassy Pál* kivételével, aki eltávozott s megszűnt tag lenni, akinék a helyére tehát új tagot kellett választani.

A közgyűlés elrendelte a választást. A szavazatszedő küldöttség *Sál Ferencz* elnöklése mellett *Konrád Márk dr.* és *Thury Kálmán dr.* állott.

A választmány tagjai lettek: *Tisza István gróf* (56) szavazattal, *Markovits Károly* (55) szavazattal, *Pallay Lajos* (54) szavazattal, *Rimler Károly* (48) szavazattal, *Des Echerolles Kruspér Károly* (47) szavazattal, *Sável Kálmán* (44) szavazattal, *Bozóky Alajos* (38) szavazattal, *Schlauch Nándor* (38) szavazattal.

Szavazatot kaptak még: *Nagy Géza dr.* (29), *Nagy Ferencz* (17), *Medvigy Mihály* (11), *Papp Miklós*, *Mesko Boldizsár*, *Bulyovszky József*, *Tassy Pál*, *Mayer László dr.*

A közgyűlés ezzel véget ért.

A kath. egyesületek hódolata XIII. Leo pápa előtt.

A Kath. Egyesületek Országos Szövetsége elhatározta, hogy a jubiláris pápának egy hódolati albumot küld, melynek lapjait a kath. egyesületek tagjai írják alá. Az e célra szolgáló aláírási lapokat már szétküldte az egyesületekhez az Országos Szövetség irodája. A mely egyesület nem kapott volna, vagy több aláírási ivre lenne szüksége, forduljon egyenesen az Országos Szövetség irodájához (Budapest, Molnár-utca 11), honnét azonnal fognak küldeni.

TANUGY.

Kitagadott magyar tanító.

A Romániába kivándorolt magyarok meghívták B. L. tanítót, hogy hirdesse ott nekik magyarul, hogy van a Kárpátok bércein túl egy ország, a mely a mi hazánk, lakik abban egy nép, a mely a mi nyelvünket beszéli, a mely testvér velünk s a kikhez vissza vágyódik minden nap a lelkünk. Buzdítsa, felkeltse őket, ha netalán megtáncorodnának annak a szép és jó hazának a rajongó szeretetére, a melytől ideig óráig ugyan a rideg sors őket elszakadni kényszerítette.

A katona, ha idegen hazában harcol, dupla zsoldot kap; a szegény tanítót, a ki pedig nem végez kevésbé fontos feladatot mint a katona a ki idegen országban idegen fegyverekkel harcol — kitagadta a miniszteri bölcsesség.

Most, hogy nyugdíjigényének helyesbítését kérte a közoktatásügyi minisztertől, kérelme elintézése helyett azt a feleletet nyerte, hogy a miniszter 1902. január 1 évvel kitörülte nevét a nyugdíj jogosultak sorából, de nagy kegyesen hozzá teszi, hogy nem zárkozik el attól, hogy ha majd itt e hazában ismét szolgálatot vállal, a szolgálat megszakításának konstatálása mellett, hajlandó lesz a nyugdíjintézetbe való felvételnél az előbb e hazában eltöltött szolgálati éveket is beszámítani. Vagyis jó magyar fordításban, ha hazajössz szegény tanító, segíteni fog a miniszteri kegyelem rajtad s megajándékoz a — *koldusbottal*.

IRODALOM.

Az Akadémia diszülése.

A Magyar Tudományos Akadémia vasárnap délelőtt tartotta hatvankettedik közgyűlését gróf *Kuun Géza* alelnök elnöklésével, nagyszámú előkelő közönség jelenlétében. A közgyűlést gróf *Kuun Géza* alelnök nyitotta meg kegyeltől áthatott beszéddel, amelyet az Akadémia elnökeinek és alelnökeinek szentelt.

A tetszéssel fogadott megnyitó beszéd után *Szily Kálmán* főtitkár tett jelentést az Akadémia 1901. évi munkásságáról, ezuttal csak egy tárgyról emlékezik meg: *egy új alapítványról*, melyet néhai *Fabrizy Sámuel* emlékére fia a minap tett az Akadémiánál.

Néhány héttel ezelőtt kelt levelében ezt írja az Akadémia főtitkárának *Fabrizy Kornél*:

Közeledem életem végéhez s mielőtt a végpillanat bekövetkeznék, egy régóta táplált szándékomat óhajtanám megvalósítani. Boldogult édesatyám, *Fabrizy Sámuelnek*, a M. Tud. Akadémia egykori tagjának emléke iránti kegyeletből s az Akadémia iránt érzett tiszteletemből kifolyólag *vagyonom egy nagy részét* már most át kívánom ruházni az Akadémiára, boldogult édesatyám nevét

viselendő alapítványul. Nem kötök ki egyebet, egyedül azt, hogy az alapítvány évi jövedelme ne legyen fordítható az Akadémia folyó kiadásainak részbeni fődözésére, hanem kizárólag valamely tudományos célra, melyet az Akadémia elnöksége határoz meg s hogy míg élek, fennmaradjon számomra az évi kamatok feletti szabad rendelkezés.

Pár napja az alapító levél kíséretében beérkezett az Akadémia pénztárához az alapítványi tőke is értékpapirokban, melyek összege a mai árfolyam szerint 204,000 korona, évi kamata pedig 9500 koronát tesz.

Az Akadémia igazgató-tanácsa, folytatta Szily Kálmán az alapítványt elfogadta s levélben közölte meg a nagybecsű tettet.

A főtitkári jelentés után Liphay Sándor r. tag olvasta fel a költői szépségekben gazdag emlékbeszédét Hollán Ernőről, Széchenyinek, Deákknak és Andrássynak buzgó munkatársáról.

Végtül Kozma Andor levelező tag szavalt el »Az ősi szellem« című pompás szatiráját. Azt az irányt ostromozza, amely a haladással járó hajóktól s küzdelmekről megrémülve, a multat hívná segítségül, az ősi szellemben keresne mentességet.

Segédkönyv a pápai ünnepekhez.

A Magyarországi Kath. Egyesületek Országos Szövetségének kiadásában hasznos segédkönyv jelent meg a VIII. Leo pápa jubileuma alkalmából rendezendő ünnepekhez, melynek kath. egyleteink, iskoláink igen nagy hasznát vehetik. A füzetben benne van Erdősinek kiváló becsű drámai képe: »Hódolat Leonak«, mely egyleti előadásokra nagyon alkalmas. Azonkívül a pápa életrajza, több szavalarra alkalmas költemény stb. Ara 30 fill. Megrendelhető az Országos Szövetség irodájában, Budapest, Molnár-u. 11.

TA VIRATOK

Pável püspök kihallgatáson.

Budapest, május 12. (Saj. tud. táv.) Ő Felsége ma délelőtt Pável Mihály gör. kath. püspököt általános kihallgatáson fogadta.

A delegáció.

Budapest, május 12. (Saj. tud. táv.) Ma délutáni ülésen, a magyar delegáció pénzügyi albizottsága, a közös pénzügyi költségvetést tárgyalta és általánosságban el is fogadta. Utánna a külügyi albizottság tárgyal, hol Rakovszky heves vitában támadta Goluchowszkyt.

Papp Géza kívánja, hogy konzulságainknál magyar czimer kidomboríttassék; Ferencz Ferdinándról nem tételezi fel, hogy londoni kíséretének összeállításával Magyarországot egy rangba akarta tenni osztrák tartományokkal.

Zichy Jenő: Megdöbbenve olvastam Goluchowszky exposéjában a kiegyezést, mely két állam belügye.

Holló, Rakovszky szintén kárhoztatják és tiltakoznak azon állítások ellen, hogy a hármass szövetségnek egész Magyarország hive, holott sokan vannak ellene.

Falk a román ipartörvényt teszi szóvá, mely az ausztriai magyarzsi dók ellen irányul.

Gaál József, Hodossy és Tisza István rövidesen polemizált Goluchowszkyval aki a román zsidókra nézve kijelenti, hogy nem avatkozhatnak bele idegen állam

belügyeibe. A magyaroknak csak a román zsidók tömeges bevándorlása ellen kell intézkedni.

Az ülést szerdán folytatják.

Pótválasztások.

Deés, május 12. (Saját. tud. távir.) A deési kerületben, hol Dániel Tiborral a függetlenségi váradi Rády János áll szemben. ma volt a harmadik választás. Dániel báró többségben van, megválasztása bizonyos.

Zircz, május 12. (Saját. tud. távir.) A mai képviselő pótválasztáson estig Hunka 395, Éles 377, Udvary 687 szavazatot kapott. Az eredmény nagyon kétséges.

A francia választások eredménye.

Páris, máj. 12. A legújabb kimutatás szerint az új kamara valószínűleg a következő elemekből fog állani: 50 konservatív, 59 nacionalista, 99 ellenzéki republikánus, 111 republikánus, 129 radikális, 90 radikális szocialista, 43 szocialista és 6 Guesde-párti. (M. T. I.)

Halálra ítélt gyilkos.

Budapest, máj. 12. (Saj. tud. táv.) Mint Pétervárról jelentik, a törvényszék ma hozta meg az ítéletet Szijjagin miniszter gyilkosának bűnyűgyében. Az ítélet kétél általi halál.

Az amerikai tüzhányó pusztítása.

New-York, május 12. St. Luciaból jelenti egy távirat, hogy St. Vincent szigetének északi részét egy hatalmas lávafolyam elpusztította. Az északi parthoz hajó nem közeledhetik. A halottak számát 200-ra teszik.

Páris, május 12. Loubet elnök a martiniquei katasztrófa áldozatai számára 20,000 frankot juttatott a segítő bizottság kezébe. A minisztertanács tagjai 500 frankot irtak alá ugyanezre a célra.

Ad audiendum verbum.

Budapest, május 12. (Saj. tud. táv.) Mint hivatalos forrásból értesülünk Ő Felsége a király Stadler érseket folytonos magyar ellenes izgatásaiért s türehtelen viselkedéseért ad audiendum verbum rendelte.

Szétrobbant léghajó.

Budapest, május 12. (Saját tud. távir.) Severo braziliai képviselő ma reggel felszállt kormányozható léghajójával. Az Avenue du Maine és a Rue de la Gaitée sarka fölött a léghajó szétrobbant. A léghajós és kísérője meghalt.

KÖZGAZDASÁG.

Kelch Jenő és Társa.

Tőzsdéi jelentés

— A »Tiszántul« szerdai távirata. —

Értéktőzsdé

Budapest, május 12.

Osztrák k. b.	697.—
Magyar hitel	701.—
Államvasut.	—
Rimamurtonyi	509 50
Magyar jelirés	472.—
Szigetvári	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, május 12.

Buza októberre	8 01
Buza áprilisra	8 98
Tengeri	5 16
Rozs okt.	6 53
Zab ápr.	6
Káposzta, repce, zug.	96

Hivatalos árfolyások

Budapesti áru- és értéktőzsdén 1902 május 12-én

Magyar aranyjárdék 4%	120.25
Magyar koronajárdék	97.70
Magyar vasuti kölcsön aranyban 2 1/2%	119.30
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1878-ból	119.30
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.—
Italmérséki jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavónföldterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémeny-sorsjegy-kölcsön	204.—
Tiszszabályozás s szeredi sorsjegy-kölcsön	162.50
Osztrák járdék papirban	101.50
Osztrák járdék ezüstben	101.50
Osztrák járdék aranyban	120.25
Osztrák korona járdék	59.40
Osztrák Államsors. egyet.	152.75
Osztrák magyar bank részvény	16.—
Magyar hitelbank részvény	685.50
Osztrák hitelintézet részvény	670.25
Párisi vista	95.40
20 frankos arany (Napoléonkor)	13.98
Németbirodalmi márka	117.87
London vista	240.50
20 márkás arany	23.47

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTÉR.

Ma és ezután mindennap

a Schlauch-parkban

délután 4 órától este 7 óráig a Perloth karmester vezetése alatt

női zenekar állandóan
hangversenyez.

Kitünő és pontos kiszolgálásról gondoskodnak:

a bérlők.

Törlesztéses kölcsönt

5%

Vidéki bérházakra,
földbirtokra

szerzek minden előleg nélkül még abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket forduló postával elintézem.

Sárkány József,

68. Budapest, Váci-körút 21. szám.

Kálmán Sándor

ékszerész.

Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám.

Állandó nagy raktár:

Drágakövek, ékszerek, arany- és ezüst ajándéktárgyak, ezüst evőeszközök és minden e szakhoz tartozó áruból.

Legszolidabb szabott árak.

Mindenemű alakításokat és javítást elvállal.
Telephon 409. szám. 150.

ALKALMI VÉTEL.

Figyelem!

Flegman Ármin áruháza

Nagyvárad, Bémer-tér, értesíti a n. é. közönséget, hogy tulajdonított raktára miatt **színes selymeket, napernyőket és selyem blousokat** mélyen reducált árban ki-árusít. Mindenki saját érdeke e tényről meggyőződést szerezni. — Minden más raktáron levő cikkek nevezetesen gyönyörű francia batistok, a legújabb fekete és színes ruhakelmék, különlegességek batist-blousok és divatövekben, valamint női fehérnemű, vászon- és asztalneműek ösmert »szolid szabott árakban« kaphatók.

Megóvás végett

a nyári idényre szőrme-árut, valamint szőnyeget, függönyöket, ruhá-neműeket kezesség mel-lett elvállalok

AUSLÄNDER S.

Telefonszám 344.

1037—902. T. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A belényesi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy T. Thury Ignác végrehajtónak *Pántye* György és társai végrehajtást szenvedett elleni 26 kor. tőke kövteleés és járulé-
kai iránti végrehajtási ügyében a vaskóhi kir. járásbíróóság területén levő Stej köz-
ségben fekvő a steji 52. sz. tkvben A. I. 7—12. mdsz. alatt foglalt ingatlanra az ár-
verést 644 koronában ezennel megállapi-
tott kikiáltási árban elrendelte s hogy a fen-
nebb megjelölt ingatlan az **1902. évi május hó 27. napján délelőtt 9 órakor** Stej község házánál megtartandó nyilvános árve-
résen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingat-
lan becsárának 10%-át vagyis 64 kor. 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában

jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékké-
pes értékpapírban a kiküldött kezéhez le-
tenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Belényesen, a kir. jbiróság mint tkvi ha-
tóságnál, 1902. évi február hó 16. napján.

Lukács,

179.

kir. albiró.

Értesítés.

Van szerencsém a közönség szíves tudomására hozni, miszerint hosszú éve-
ken a **férfi ruha szabászat** legelő-
kelőbb izlését gyakorolva, szabó üzlete-
met *Olaszi, Fő-utca Széchenyi szül-
lodába helyeztem át*, hol a legfino-
mabb angol és francia szövetekből
elegáns és a legmagasabb kívánalmak-
nak megfelelő

férfi öltönyöket és felöltöket

jutányos árban készítek.

Amidőn a nagyérdemű közönség
nagybecsű bizalmáért esedezem, a lelki-
ismeretes, pontos és jutányos kiszolgá-
lást előre biztosítva, pártfogást kér

tisztelettel

Tauth József,

183

férfi szabó.

Beczka Lajos

Nagyvárad,

Szent László-tér

«A menyasszonyhoz.»

Napernyők-

és

blouzokból

óriási választék feltűnő olcsó
árban.

Függönyök, ágyterítők, mosókelmék,
szövetek, harisnyák, nyakkendők.

Elismert legjobb minőségű

férfi- és női kész fehérneműkből

nagy választék, jó áruk legolcsóbb árak
mellett.

A KI AKAR

legújabb divatu női ruhaszöveteket, delain, karton, vászon, chiffon és mindennemű női divatáru cikket

olcsón és jól vásárolni,

az látogassa meg az »Amerikai áruházat« FŐ-UTCZA, BAZÁR- (SZINHÁZI)-ÉPÜLET — minden vevő a ki
10 forintért (habár részletekben is) vásárol, egy

é l e t n a g y s á g u f é n y k é p

nagyobbítást papir kerettel ellátva **1** forint **50** krajczárért kap.